

## „ITT AKARNAK ÉS TUDNAK AKARNI AZ EMBEREK“

— mondja marchesa Viviani della Robbia, akit a virágoktól a libamájig és a ménésig minden érdekel

Friss beszédű, pergő nyelvű dáma. Szürke, könnyű anyagu ruháján fodros tollgallér. Eleve, érdeklődés van a mozdulataiban.

Ha ki kellene találni, mi a foglalkozása, jótékonykodó hölgynek hinné az ember. Arcából és minden mozdulatából valami szakadatlan és ki nem érhető tövénység érződik. Jótékony- és emberbaráti intézmények vezető tagjai között talál ilyen jószágos, kinyílt szemű arcokat és fáradhatatlan megjelenésű asszonyokat az ember. Egyébként pedig határozatos familia sarja, Marchesa Maria Bianca Viviani della Robbia a teljes neve. A századeleji divatos regények marchesái halszavú, szenvedélyes, különös világú fekete-hajú dámák, Viviani della Robbia marchesa pedig őszülő hajú asszony és gazdálkodó. Még pedig nemcsak úgy névlegesen földművelő, hanem izig-vérig az. Buzája és bora első díjat nyert Olaszországban és Mussolinót megkapta az asszonynak még sosem adott kitüntetés, a Stella al Merito Rurale-t, Mareschachi földművelésügyi államtitkár maga vitte el Mussolini kitüntetését Firenzébe Viviani della Robbia marchesának.

Most Budapesten van tanulmányuton. A dunaparti hotel halljában mondja az olaszos, dallamos francia beszéddel:

— Még csak a várost láttam, még nem jutottam ki a vidékre. Pedig tulajdonképpen azért jöttem. De a város, Budapest gyönyörű. Bécsből nagyobb olasz turista társasággal hajón érkeztem Budapestre, ahogy este kitáruult előttem a csillogó Dunapart, ahogy ránkragyogott előbb egy templom, azután a hegyről néhány őrtorony, azután messzebb valami karcsú hid fölött egy ijesztő, méltóság-teljes, biztonságos várépület. Ehhez az augusztusi égből, a Duna sötét tükreinek végtelenbe vesző feketesége, amelyben ez az játékot játszanak a csillagok, tudja, ez felejthetetlen. Nem is volt más szó a hajón, minthogy, egyszerű, mesébe illő.

— És aztán a tüzijáték? — vetem közbe, hogy végre külföldi ajkáról kapjunk őszinte véleményt abban a vitában, amely akörül folyik, hogy szép volt-e, vagy rossz volt-e a tüzijáték.

— Hát tudja, szép volt. De csendben, minden nélkül is olyan gyönyörű a Duna két partja itt Budapesten, hogy ezt a gyönyörűséget mesterségesen már nem is lehet fokozni. A tüzijátékot különben hajóron néztem és nem volt szerencsém vele, mert a hajókémény mindig elfogta a látnivalót.

— Mit látott és mik a tervei Magyarországon?

— Hétfőn, huszonhetedikén előadást tartok Toscanáról.

Zsigmond Teréz, a Marchesa kísérete, közbeveti:

— Hétfőn délután félhétkor a parlament múzeum-terében lesz az előadás, amelynek a címe A csodálatos Toscana múltja és jövője. Azután ismét a marchesa folytatja:

— Voltam már Fabinyi kereskedelemügyi miniszternél, tárgyaltam a földművelésügyi minisztériumban Marschall államtitkárral s egy délelőtti töltöttem a Mezőgazdasági Múzeumban. Nagyszerű, pompás ez a múzeum. Valami új találmánnyal konzerválják ott a növényeket és olyan tökéletesen megmaradnak színikben, nagyságukban, hogy szinte csodálatos. Ilyet még nem láttam. Mondták is, hogy ez magyar találmány.

Nem merem megvallani, hogy erről a marchesát bámulatba ejtő magyar találmányról, amely pedig nyilván az annyit dicserő Mezőgazdasági Múzeum egyik büszkesége, most hallok először. Így ismeri meg az ember házát a külföldieknek keresztül.

— És látta-e — kérdezi, mintha megérezte volna gondolatomat — azt az öltözetes táblázatot, amelynek csak meg kell nyitni egy gombot és rögtön kigyulladnak számok és megmutatják, egy-egy terményből mennyit és hová exportál, vagy honnan importál Magyarország.

— Talán hadd kérdezzek én! — vetem közbe — Mi tetszett eddig legjobban Pestben?

Magyarul próbálja kimondani az első szót. Ez az egyetlen, amit azért tanult meg, mert nagyon tetszett neki mindaz, amit jelent:

— Vi-ra-gok.

A Margit-szigeten járt. Megnézte a kertet és egyik csodálatból a másikba esett, a nagy virágkertet színpompás termésén, a virágfajoknak azon a tobzódásán, amelyet a szigeti kertészeti produkál.

— Minden parkot megnéztem. Gyö-

nyörű, virágos Budapest. Ilyent még nem láttam. Nálunk sincs ennyi gyönyörű virág.

Néhány gyors kérdésre néhány gyors felelet:

— A tokaji bor remek, de nem értem, miért nem ismerik ezt Olaszországban. Azért az én chiamtim sem utolsó. Klasszikus jelzőt kapta a földművelésügyi minisztertől. Ez a neve is az én boromnak Klasszikus Chianti. Boldogon jártam vasárnap. A magyar viselet annyira színes, festői, hogy sosem hittem volna. A Gyöngyösbokrétát kedden láttam s úgy

## A MAGYARSÁG RÖGTÖNI HATÁLYAL

### FÖLMONDOTT MILOTAY ISTVÁNNAK

A lap munkatársainak nagy része a főszerkesztővel együtt kivált és új lap indítására készül

Nemcsak a budapesti sajtókörökben, hanem a sajtó munkatársai révén a nagyközönségnek egyre szélesebb rétegeiben ismeretesebbek voltak azok az ellentétek, amelyek az immár másfél évtizedet megért *Magyarság* című politikai napilapnak szerkesztőségében Milotay Istvánt s a körötte csoportosult munkatársakat egyre élesebb ellentétekbe hozták Rupprecht Olivérrel, a vállalat vezérigazgatójával.

Az ismeretes Trettina-ügy után úgy akarták a belső ellentéteket felszámolni, hogy Milotay csak mint főszerkesztő jegyezte tovább a lapot, felelős szerkesztő Rupprecht Olivér lett, szerkesztője és közgazdasági rovatvezetője pedig Hegedűs Gyula, a Magyar-ság régebben volt szerkesztője, aki közben a Magyar Hírlapnál, majd az Ujságnál volt vezető állásban. Pethő Sándor mint főmunkatárs jegyezte a lapot s ő vette át a lap politikai irányítását. Ezt követte Milotaynak a Magyar-ság igazgatóságából való kilépése.

Azonban az ellentétek így sem oldódtak meg s egyre több szállongó hír került forgalomba afelől, hogy Milotay és munkatársainak egy része a lap köztelékéből kívánni készült, mert Milotay hosszú időn át szabadságon volt, szabadságáról nem tért vissza, nem vette át lapjának vezetését és vezércikkeket sem írt többé a lapba.

Ezért a vállalat igazgatósága szerdai napon levelet intézett Milotayhoz, hogy miután munkakörét ismételt felosztás ellenére sem foglalta el, főszer-

sajnálom, hogy ez volt az utolsó előadás és nem mehettem el többször.

Megtudom még, hogy járt már kint a nagy-csarnokban és megcsodálta a modern berendezést, a kirakatszerű gondossággal összerakott káposztatagulatát, a libamájkonzervgyártást is tanulmányozta már. Fogast még nem evett, de két napra lemegy a Balatonhoz. Megnézi Tokajt, Tarcalt, a bábolnai ménest, Mezőkövesdet, több mintagazdaságot és mindenütt tanulni akar, megkeresni azt, amit hazavihet innen Olaszországba.

— Még nem láttam az egész országot, de valahogyan azt érzem a levegőben, hogy itt akarnak és tudnak akarni az emberek. Mintha gyorsabban verne a szívük és tempósabb, elszántabb lenne a munkájuk, mint bárhol a világon.

Igy lelkesedik komolyan, őszintén ez az érdekes asszony, akit a libamájkonzervtől kezdve a szőlőig minden érdekli, ami a földhöz tartozik vagy a földből való.

—ad.

kesztői állásától azonnali hatállyal felment.

Milotay ezt tudomásul is vette.

Ugyanezen napon a Magyar-ságnak Milotayval együtt tartó munkatársai egymásután hagyták el a szerkesztőséget s együttesen azonnali hatállyal felmondtak a vállalatnak, amire a magyar sajtótörvény jogot is ad abban az esetben, ha lapjának általános és politikai irányában olyan irányú változás következne be, amellyel egyet nem ért, — amire a munkatársak felmondásban hivatkoznak is történt.

A kivált munkatársak, névszerint Radnay Endre, Makray János, Turi Lajos, Papp Jenő, Szilárd János, Vaska Géza, Barabás Endre, Fiala Ferenc, Barasics Tivadar, Magyar Imre, Kovrig János, Molnár Jenő, Pintér Jenő, Dékány András, Dallos Sándor, Oláh György, Hajts Géza, Márton Ferenc, Nosz Gyula, Temesváry Lászlóné, Meggyer Ella, Milotayval együtt *Uj Magyar-ság* címen új lap indítását határozták el, amihez hír szerint, a lapengedély is megvan. A Magyar-ság mai száma még Milotay nevével jelent meg, híre terjedt azonban, hogy azonnal lépések történtek volna Milotay részéről arra nézve, hogy nevé a lapról vegyék le. Így a Magyar-ság következő számai előreláthatóan már Milotay neve nélkül jelennek meg s a lapot mintegy alapító és tizenöt éven át vezető főszerkesztő is a Magyar-ság köztelékéből a kapcsolatot.

Az új lap a közeli jövőben jelenik meg és a *Budapesti Hírlap* nyomdai vállalat fogja előállítani.

## Három diák eltévedt

és 36 óráig bolyongott a solymári Ördöglyuk - barlangban — Turista-expedíció mentette meg őket

Solymár és Nagykövácsi között, a Zsiros-hegy sziklás oldalában hatalmas fekete üreg tátong, az Ördöglyuk. A barlang szájától tekervényes folyosók vezetnek mélyen be a hegybe, hol meredeken szakad le a keskeny út, hol szinte derékszőgben emelkedik ismét felfelé.

A négyszáz méternyi mélységbe nyúló hatalmas barlang nehéz járatait szívesen keresték fel mindig a turisták. Egy-egy szakavatott képzett vezető kalauzolásával négy-öt órai fáradságos ut után keresztül lehetett járni a barlang főfolyosóját, amely a kijáratba torkollik.

Szerdán délelőtt hét, most érettségizett budapesti fiátalember kerekedett fel, hogy két csoportra oszlanak, egyik csoport a bejáraton, másik a kijáraton indul el a földalatti utra és tervük szerint a barlang közepén találkoznak volna.

Az ut első része sikerült. A nagyobbik, a négy diákból álló csoport félháromkor el is jutott az ellenkező barlangnyílásig és a megbeszélés szerint ott várakozott, amíg a másik három, Bendrá Aurél, Pálffy László és Czeiler

György meg nem érkezik. Eleinte nyugodtan várakoztak, meg is ebédelték, de háromórás várakozás után nyugtalankodni kezdtek és elhatározták, hogy társaik elé indulnak azon a barlangnyíláson, ahol a többieknek ki kellett jönniük. A négy fiú órákhozát kereste társaikat. Kiabáltak, sipoltak, de semmi válasz nem érkezett.

A fiúk, akik nem ismerték a tekervényes barlangjáratait, nem merték a barlang mélyébe hatolni. A szűk járaton ismét kimásztak a napvilágra és lementek a közeli Solymár községbe, hogy értesítsék a diákok eltűnéséről a jegyzőt. A jegyző közölte a hírt a tanítóval, akinek két fia a helybeli önkéntes tűzoltókkal együtt kötelekkel és csákányokkal felszerelve leszálltak a barlangba. Az első mentőexpedíció néhány órai ut után belátta, hogy egyedül nem tudja megtalálni a közel tíz kilométer hosszúságú barlangjáratokban az eltűnt fiukat. A nehéz ut után ismét visszatértek és értesítették a Földtani Intézetet a három fiú eltűnéséről.

A Földtani Intézet telefonon felhívta azokat a turistákat, akik a barlang feltárásiánál

## Kellemes nyaralást

biztosít uri környezetben, igényeknek megfelelően napi P 4.60-tól, egyszerűbb és modern folyóvízzel ellátott szobák, árnyas kert, kiépített 50 méteres strand és izletes jó ellátással.

MÁRIA ÜDÜLŐ, BALATONLELLE

Telefon 59

és felmérésénél segédkeztek, hogy azonnal induljanak Solymárra, a három diák felkutatására.

A turisták és a Nemzeti Ujság munkatársai a zsiroshegyi Fritsch Vilmos-menedékházban találkoztak. Hamarosan bányászruhákat öltöttek és karbidlámpákkal, villanyfáklyákkal felszerelve elindultak a barlang bejárata felé.

A bejárat előtt a solymári csendőrség két tagja tartotta vissza a tömeget. Solymár, Pálffy László, Szentiván, Nagykövácsi bányász-lakossága közül már sokan értesültek a három fiú eltűnéséről és a kíváncsiság, meg az aggodalom felhozta őket a barlang elé. A tizenkét barlangkutató három csoportra oszlott, felosztották egymás között a terepet és külön-külön indultak a tátongó nyílás felé. Ahányszor egy-egy csoport leszállt a mélybe, halkan, aggodalmasan kísérték őket a bányászok üdvözlése:

— Jó szerencsét!

Órák hosszat járták a turisták a barlang labirintusait, de sehol sem akadtak az eltűnt diákok nyomára. Ismét elhagyták a barlangot, hogy rövid pihenő után folytassák a kutatást.

Amikor a mentőcsoport kiért a barlang nyílásán, csalódott moraj futott végig az összegyűlt sokaságon:

— Nem találják meg őket...

A várakozók özönt ott szorongtak a diákok hozzátartozói, Bendrá Aurél édesapja, Pálffy László nagybátyja és Czeiler György nővére. Az egyik mentőcsoport vezetője, Sebős Károly mérnök megnyugtatóan igyekezett az aggódo családtagokat:

— Már csak néhány járat van hátra, egészen bizonyosan azokban találjuk meg őket. Nem hiszem, hogy bajuk történt volna, valószínű, hogy eltévedtek, elfogyott a világításuk és most az egyik zsákutca végén várják a segítséget.

Időközben megszaporodott a mentők száma is, s másodszor már négy csoportban indultak utnak a turisták.

Egyenesen azokhoz a járatokhoz siettek, amelyek az előző kísérletek során felkutatlanul maradtak. Megbeszéltek, hogyha valamelyik csoport ráakad a diákokra, sipszóval hívják össze a „Fehér rózsaterembe” a többi turistát. Aztán kezét szorították egymással és nekiindultak a majdnem mindvégig életveszélyes utnak.

## Megvannak!

Este kilenc óra tájban, harminchat órával azután, hogy a diákok a barlangtúrát megkezdtek az egyik járat felől szakgatott sípolás hallatszott. A turisták örömmel igyekeztek a hangok irányába, mert tudták, hogy elakadtak az eltűnt fiukra.

A találkozóhelyen csakhamar megállapították, merre indultak társaik, akik ráakadtak az eltévedt fiátalemberekre. Rövidesen felhangzott Kaffka Péter mérnök hangja:

— Megvannak! Élnek!

És nem sokkal ezután az egyik keskeny sziklahasadékon előtűntek a megmentett fiúk, mögöttük pedig kötbiztosítékot tartva csuszott lefelé Kaffka Péter, Sebős Károly és Barby Lajos, a turistatársadalomban „Denevér” néven becézett barlangkutató, aki a helyes utra vezette az expedíciót.

A teremben a fiúk möhön estek a hátizsákokból előkerült csokoládénak és kétszersültnek, de különösen néhány jókora almát fogyasztottak el nagy étvágygal. Pálffy László kicsit mentegetőzve mondta:

— Azt hiszem, már nagyon régen nem etünk! Most hány óra van?

Odalenn a barlang mélyében tudták meg, hogy másfélnapot töltöttek a nedves és hideg sziklabörtönben.

A kiadós falatozás után a turisták köztire fűzték a fiukat és megindultak velük a kijárat felé. Másfélórás ut után végre a szabadba értek. Az aggódo hozzátartozók, akik kora reggeltől kezdve kitarítottak, könnyes szemekkel ölelték magukhoz a megkerült fiukat, akiknek szerencsére semmi komolyabb bajuk nem történt. Aztán körülnéztek, hogy a megmentőknek mondjanak köszönetet.

De a barlangkutatók akkor már utban voltak a menedékház felé. Arról tanakodtak, hogy vasárnap vajon melyik barlangot keressék fel...

Mokry Viktor.